

Arkivsak

26/16631-1

Saksbehandler

Håkon Bodahl-Johansen

Saksgang

Organisasjonsutvalget

Møtedato

28.10.2026

Eksterne arenaer med politisk representasjon

Innstilling fra fylkesordfører

Saken tas til orientering og legges til grunn for organisasjonsutvalgets videre drøftelser. Fylkesordfører anbefaler at dagens ordninger for politisk representasjon i eksterne organer og verv videreføres, med eventuelle mindre justeringer eller presiseringer som utvalget anbefaler.

Sammendrag

Saken gjelder Vestfold fylkeskommunes politiske representasjon i eksterne styrever, råd, nemnder, samarbeidsarenaer, eierorganer og andre verv utenfor fylkeskommunens ordinære folkevalgte organisering og internasjonale arbeid.

Organisasjonsutvalget skal vurdere om dagens ordninger er hensiktsmessige når det gjelder representasjon, politisk forankring, oppnevning, rolleforståelse og oppfølging.

Vestfold fylkeskommune har politisk representasjon i en rekke eksterne arenaer, styrende organer og eierorganer med ulike formål og organisasjonsformer. Fylkesordfører er ikke kjent med at dagens ordninger har medført særskilte utfordringer i inneværende valgperiode, men mener det kan være naturlig å vurdere om erfaringene tilsier enkelte justeringer eller presiseringer før neste valgperiode.

Saken inngår i organisasjonsutvalgets arbeid med å vurdere den politiske organiseringen for neste valgperiode. Utvalgets anbefalinger vil senere inngå i en samlet sak til fylkesutvalget og fylkestinget.

Bakgrunn og saksgang

Organisasjonsutvalget ble opprettet av fylkestinget 21.04.2026 i sak 36/26 med mandat til å ta utgangspunkt i dagens politiske organisering og vurdere justeringer for neste valgperiode. Ett av punktene i mandatet er å vurdere «øvrige arenaer med politisk representasjon».

Denne saken fremmes for organisasjonsutvalgets møte 28.10.2026.

Utvalgets anbefalinger vil bli innarbeidet i en samlet sak som senere fremmes for fylkesutvalget og fylkestinget. Fylkestinget vil deretter ta stilling til eventuelle endringer i den politiske organiseringen for neste valgperiode. Det nyvalgte fylkestinget vil uansett stå fritt til å fastsette egen organisering etter konstitueringen.

Saksopplysninger

Fylkesordfører legger til grunn at «øvrige arenaer med politisk representasjon» omfatter fylkeskommunens representasjon i selskaper, interkommunale samarbeid, stiftelser, eierorganer, styrer, råd, nemnder, partnerskap og andre eksterne verv utenfor fylkeskommunens egne folkevalgte organer.

Saken avgrenses mot politisk representasjon i internasjonale arenaer og fora, samt rapportering knyttet til slik representasjon. Dette vil bli behandlet i en egen sak.

Formålet med saken er å vurdere om dagens ordninger for slik representasjon er hensiktsmessige, eller om det er behov for justeringer før neste valgperiode. Saken er utformet som grunnlag for organisasjonsutvalgets drøftinger og inneholder fylkesordførers vurderinger av dagens ordninger.

Nedenfor følger en oversikt over eksterne arenaer hvor fylkeskommunen har politisk representasjon:

- Nettverk Jernbaneforum Sør
- Nettverk for bærekraftige regionbyer
- Østlandssamarbeidet
- KS-organer og -arenaer (KS Fylkesmøtet, KS Landstinget, Fylkesordførerkollegiet, fylkestyret og strategikonferansen i KS Vestfold og Telemark)
- Trygg Trafikk
- Biogass Oslofjord
- Distriktsprogramråd for NRK Vestfold og Telemark
- Færder nasjonalparkstyre
- Regionalt forskningsfond
- Rovviltnemnda region 2
- Vest-Viken vannregion
- Bypakke-arenaene (Larvik, Sandefjord og Tønsberg)
- Frisk Oslofjord
- Oslofjordens Friluftsråd
- Interesseorganisasjonen Samarbeidande Kraftfylke
- Partnerskap for landbruket
- Politisk partnerskap mellom kommune i Vestfold og Vestfold fylkeskommune
- Innovasjon Norge
- Godskonsept Vestfold/Telemark
- Samarbeidsråd for folkehelse
- Samarbeid mellom 4 fylker – Ungdom med rus og voldsproblematikk
- Sparebankstiftelsen DNB
- Stiftelsen Haugar Vestfold Kunstmuseums Samling

- Stiftelsen Odd Gleditch-fondet
- Stiftelsen Vestfold fylkesmuseum
- Styringsgruppe for Slottsfjellutvikling

Vestfold fylkeskommune utøver i tillegg sitt eierskap gjennom deltakelse i aksjeselskaper, interkommunale virksomheter, stiftelser og andre organisasjoner. I disse tilfeller oppnevnes politiske representanter til representantskap, styrer, generalforsamlinger, årsmøter, foretaksmøter eller andre eier- og styringsorganer.

Denne representasjonen skiller seg fra deltakelse i rene eksterne nettverk og samarbeidsarenaer ved at representanten ivaretar fylkeskommunens eierinteresser innenfor virksomhetens styringssystem og organisasjonsform.

Virksomheter hvor fylkeskommunen har politisk representasjon i eier-, styrings- eller kontrollorganer, er:

- Vestfoldmuseene IKS
- Larvik Arena IKS
- Gea Norvegica Geopark IKS
- IKA Kongsberg IKS
- Vestfold og Telemark revisjon IKS
- Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS
- START i Vestfold kommunalt oppgavefellesskap
- Sandefjord Lufthavn AS
- Telemark og Vestfold regionteater AS (Teater Ibsen)
- Sørnorsk Filmsenter AS
- Rehabiliteringssenteret AIR AS
- Vegfinans AS med tilknyttede datterselskaper
- Fagskolen Vestfold og Telemark KO
- Sandefjord folkehøyskole

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Saken har i seg selv ingen økonomiske, administrative eller juridiske konsekvenser. Eventuelle justeringer i organisering, representasjon eller rapportering kan på et senere tidspunkt medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Deltakelse i eksterne organer, samarbeidsarenaer, selskaper og øvrige representasjonsverv skjer innenfor gjeldende budsjettrammer og vedtatte ordninger.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Saken gjelder organiseringen av politisk representasjon og har derfor ingen direkte konsekvenser for fylkets klimamål eller oppfølgingen av FNs bærekraftsmål. Enkelte av arenaene som omfattes av saken arbeider innenfor områder som klima, miljø, transport, næringsutvikling og samfunnsutvikling, men eventuelle virkninger følger av virksomheten i disse arenaene og ikke av organiseringen av representasjonen.

Konsekvenser for CRPD

Saken gjelder organiseringen av politisk representasjon og har ingen direkte konsekvenser for rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse etter CRPD.

Fylkesordførers vurdering

Vestfold fylkeskommune har politisk representasjon i en rekke eksterne styrever, råd, nemnder, samarbeidsorganer, eierorganer og andre verv. Slik representasjon bidrar til politisk forankring og ivaretagelse av fylkeskommunens interesser i virksomheter, samarbeid og arenaer som er av betydning for fylkeskommunens virksomhet og samfunnsoppdrag.

Etter fylkesordførers vurdering har dagens ordninger i hovedsak fungert godt i inneværende valgperiode. Det er ikke kjent at ordningene har medført særskilte utfordringer knyttet til oppnevning, representasjon, rolleutøvelse eller oppfølging. Samtidig kan det være naturlig å vurdere om erfaringene fra perioden tilsier enkelte justeringer eller presiseringer før neste valgperiode.

Utvalget inviteres på denne bakgrunn til å drøfte følgende spørsmål:

- Fungerer dagens ordninger for politisk representasjon tilfredsstillende?
- Er det arenaer hvor representasjonen bør organiseres annerledes?
- Er dagens prinsipper for oppnevning og fordeling av representasjonsverv hensiktsmessige?
- Er det behov for tydeligere forventninger til rolle, mandat eller oppfølging?
- Bør det etableres mer generelle prinsipper for politisk representasjon i eksterne arenaer?
- Er det andre forhold utvalget mener bør vurderes før neste valgperiode?

Ved vurderingen av fylkeskommunens representasjon på disse eksterne arenaer kan det legges vekt på om ordningene ivaretar fylkeskommunens eierinteresser, samfunnsoppdrag og politiske mål, samtidig som de sikrer nødvendig politisk forankring og en hensiktsmessig rolleutøvelse. Det kan også legges vekt på om representasjonsordningene gir fylkeskommunen tilstrekkelig innflytelse og tilknytning til arenaer som er viktige for fylkeskommunens virksomhet.

Arenaene har ulike karakter og funksjon. Noen gjelder eierstyring og representasjon i selskaper, stiftelser og interkommunale samarbeid, mens andre er samarbeids-, interesse- og dialogarenaer. Dette tilsier at forventningene til representasjon, mandat og oppfølging ikke nødvendigvis bør være de samme i alle tilfeller.

For flere arenaer, særlig der fylkeskommunen utøver eierskap, ivaretas oppfølging og informasjonsflyt gjennom etablerte ordninger for eierstyring, virksomhetsoppfølging og politisk behandling, i tråd med fylkeskommunens eierskapsmelding og rutiner for behandling av eierskapsaker. Etter fylkesordførers vurdering synes dagens ordninger samlet sett å fungere tilfredsstillende.

Fylkesordfører vurderer at erfaringene fra inneværende valgperiode ikke gir grunnlag for større endringer i fylkeskommunens ordninger for politisk representasjon på øvrige arenaer.

Eventuelle justeringer bør i tilfelle knytte seg til tydeliggjøring av rolleforståelse, mandat og forventninger til representasjonen, tilpasset den enkelte arenaens karakter og funksjon. Det kan også være grunn til å vurdere om dagens representasjon på enkelte arenaer fortsatt er hensiktsmessig, herunder om arenaens relevans, nytte og tilknytning til fylkeskommunens mål og samfunnsoppdrag tilsier fortsatt politisk representasjon.

Utvalgets innspill vil kunne bidra til å belyse behovet for eventuelle justeringer eller presiseringer av dagens ordninger før neste valgperiode.

Konklusjon/anbefaling

Etter fylkesordførers vurdering fungerer dagens ordninger for politisk representasjon på øvrige arenaer i hovedsak tilfredsstillende. Erfaringene fra inneværende valgperiode gir ikke grunnlag for vesentlige endringer, men kan gi grunnlag for enkelte presiseringer knyttet til rolleforståelse, oppnevning, representasjon og oppfølging. Fylkesordfører anbefaler derfor at dagens ordninger videreføres, samtidig som organisasjonsutvalget vurderer om det er behov for mindre justeringer eller presiseringer før neste valgperiode.

Vedlegg: